

RECORDANT...

Els nostres cantaires, músics i actors teatrals

FRANCESC GUTZENS TORRA

Nasqué a Sabadell el dia 7 de juliol de l'any 1907 a la casa núm. 33 del carrer Font Nova on la seva família tenia un petit comerç de llauneria i electricitat regentat pel germà gran. Era conegut per cal "Llums i llumets" perquè, anteriorment, el seu avi s'havia dedicat a la confecció de gresols i llums d'oli que anava a vendre per les cases pregonant la seva mercaderia sempre amb la mateixa cantarella: "llums i llumets, dels millors i més ben fets".

Francesc Gutzens cursà els estudis primaris al col·legi nacional del carrer Llobet i més tard als Pares Escolapis ingressant a la classe del Pare Rodés.

Els primers passos vers la música els inicià a començaments de l'any 1915, quan sols en comptava 8 d'edat, a l'Escolania de l'Església de Sant Feliu que dirigia Mossèn Francesc Palau i Rabassó, fill de Valls, que l'any 1905 es possessionà dels càrrecs de Mestre de Capella i Organista de la susdita Parròquia, havent exercit anteriorment els d'organista d'Urgell o So-Xantre de la Catedral de Barcelona. Quedant impedit l'any 1920, durant la seva malaltia actua- ren de suplens Mossèn Jaume Bofarull, Mossèn Josep Noguer, Mossèn Melcior Cusidó i Mossèn Trinitat Vilagut, tots de reconeguda solvència musical i excel·lents organistes que crearen un bon estol de músics a Sabadell.

L'any 1921, Francesc Gutzens ingressà a l'Orfeó de Sabadell que actuava sota la direcció del prestigiós i recordat mestre Josep Planas i Argení, perfeccionant i ampliant els seus coneixements musicals a l'ensem que cursava els estudis de saxofon amb el mestre Daniel Sanahuja i Capella.

Durant els anys 1925 i 1926 formà part de l'Orquestrina Sanahuja que actuava al Cinema Imperial i als balls que els diumenges a la tarda, durant la temporada d'estiu, se celebraven

en el jardí del susdit local. També fou component, durant algun temps, de l'Orquestrina Arrahona integrada per Josep Cornet, piano; Feliu Pappell, violí; Francesc Gutzens, saxofon; Salvador Martí, contrabaix; Jaume Llagostera, bajo; i Rogeli Soler, bateria.

L'any 1927, complerts ja els vint anys, ingressà a l'exèrcit ocupant per rigorós examen una plaça d'educand a la Banda de Música del Regiment de Vergara núm. 57 de guarnició a Barcelona, on restà durant dos anys, al cap dels quals, de retorn a casa seva i reintegrat a la vida normal formà part, com a professor de saxofon i clarinet, de les orquestrines de jazz "Arrahona", "Hot-Club" i "Martí y sus Diamantes".

L'any 1932, en organitzar-se la cobla-orquestra "La Principal de Sabadell", en formà part amb el paper de tible segon fins a l'any 1936 que per raó de la guerra civil es dissolgué. Integraven aquest conjunt, Joan Pijoan, flabiol; Narcís Colom, primer tible; Francesc Gutzens, segon tible; Josep Jover, primer tenor; Emili Masoliver, segon tenor; Rafel López,

primera trompeta; Tomàs Clusellas, segona trompeta; Jeroni Villalonga, trombó; Claudi Claveria, primer fiscorn; Francesc Fortuny, segon fiscorn; i Feliu Fuster, contrabaix.

L'any 1934, Francesc Gutzens contragué matrimoni amb la senyoreta Assumpció Arnau a la qual, durant el temps de prometatge dedicà, la seva primera composició musical, una sardana titulada "ASSUMPCIÓ", que fou acceptada i executada per gran nombre de cobles amb extraordinari èxit. D'aquesta unió en nasqueren dos fills: Caterina i Albert.

De l'any 1936 al 1939, fou destinat a les indústries de guerra instal·lades a la nostra ciutat en qualitat de torner mecànic.

Després de la guerra civil, o sia l'any 1940, el mestre Josep Molins formà, en aquesta nova etapa, la primera cobla de sardanes a Sabadell i primera a Catalunya disposant d'escassos elements, entre els quals hi fou comptat Francesc Gutzens. Aquest nou conjunt es denominà "COBLA MOLINS" i quedà integrat pels següents professor: Josep Molins, director, flabiol i representant; Narcís Colom, primer tible; Francesc Gutzens, segon tible; Salvador Illa, primer tenor; Ramon Carbonell, segon tenor; Jaume Cruells, primera trompeta; Iu Alavedra, segon trompeta; Damià Lorente, primer fiscorn; Santiago Vañó, segon fiscorn; Pere Rius, contrabaix. A la tarda del diumenge dia 18 de febrer tingué lloc la primera actuació a la Plaça Major executant-se les sardanes JUNY de Garreta, LA VACA CEGA de Juncà, SOL IXENT de Toldrà. DALT LES GARVARRES de Garreta, DAVANT LA VERGE de Morera, i BARCELONINA GENTIL (obligada de flabiol) de Sans.

Francesc Montserrat i Ayarbe fou el mestre d'harmonia i composició de Francesc Gutzens, que fou un aprofitat alumne, puix actualment compta amb més d'una trentena de sardanes

composades de les quals com a més sobresortints podríem triar les següents: ES DIU ASSUMPCIÓ, LA LINA I L'ALBERT, ESPIGUES DAURADES, ANYS DE GLÒRIA, L'AMIC OLIVERES, AGNETA SARDANISTA, DANSAIRES PERPETUENCs, ÉS FESTA A CAN FEU, SENSE POR, ELS TEUS AMICS ET RECORDEN, ELS DOS JOANS, etc., etc. També escrigué una cerca-vila titulada FESTA AL VALLÈS i una marxa fúnebre titulada IN MEMORIAM, en recordança dels seus pares en esdevenir-se la mort d'ambdós, pare i mare, en un breu espai de temps.

En el transcurs dels anys, Francesc Gutzens, a més d'ésser un imprescindible col·laborador de les cobles sabadellenques, organitzà la "Cobla Andorrana" d'Andorra essent-ne director i primer tible; exercí el càrrec de saxofon alt primer de la Banda de Música de Falange que dirigia el mestre Mateu Rifà i més tard ingressà a l'Agrupació Municipal en ocupar el càrrec de director el mestre Adolf Ca-

bané, restant-hi una colla d'anys.

El 27 d'abril del 1979, l'entitat "Sabadell Sardanista" reconeixent els mèrits d'aquest excel·lent sabadellenc li dedicà un acte d'homenatge, conjuntament amb el flabiolaire Santiago Olcina, en premi a la magnífica labor realitzada per ambdós en pro de la nostra dansa tan estimada dels catalans. El "Diario de Sabadell" del dia 1 de març del 1979 diu així: "Emotiu acte el que se celebrà el matí del diumenge a la Plaça del Batlle Marcet per homenatjar els mestres Francesc Gutzens i Santiago Olcina que, entre els dos, suposen més d'un segle de plena dedicació a la sardana particularment, i a la música en general.

Per a aquesta entranyable ocasió els components de "Sabadell Sardanista" prepararen un senzill programa que s'inicià amb l'audició de sardanes autògrades del senyor Gutzens, aprofitant el descans per fer-los lliurament de diverses plaques commemoratives, així com d'altres regals i felicitacions, no solament dels orga-

nitzadors, sinó també dels seus propis companys i amics de la cobla "La Principal del Vallès".

Ara, jubilat, després de 48 anys de constant actuació musical a la nostra ciutat i fora d'ella, es dedica solament a la composició de noves sardanes i a fer alguna suplència per malaltia dels titulars als conjunts que sol·liciten els seus serveis. Actualment forma part de la cobla "La Principal del Vallès" en aquest sentit.

Daniel Sanahuja i Capella

LA FILMOTECA A SABADELL

Dir que la nostra ciutat té una veritable tradició cinematogràfica constitueix una afirmació, ens sembla, inqüestionable. Per recolzar-la bastaria potser només esmentar algunes dades: l'entitat "Amics del Cinema" predecessora del que temps després havien de ser els cine-clubs, es constituïa a la nostra ciutat l'any 1935 i durant una dotzena d'anys va maldar per oferir als sabadellencs aquells films que les empreses exhibidores locals rebutjaven per no considerar-los rendibles; l'existència, ja abans d'aquell any, d'un grup de realitzadors amateurs (Llobet-Gràcia, Joan Llobet i Arcadi Gili, per no citar-ne d'altres) que amb les seves obres havien aconseguit els més importants guardons en concursos nacionals i internacionals; un equip d'escriptors (Josep Torrella, Pasqual Jaurés i Joan Bosch, entre altres) que s'ocupaven periòdicament de cinema en les pàgines del diari local; el mateix Cine-Club Sabadell amb la seva fecunda activitat des de fa més de vint-i-cinc anys... I encara -i això constituirà, sens dubte, una notícia plaent

per als nostres lectors- la perspectiva de l'homenatge que es tributarà oficialment durant la propera Setmana Internacional del Cinema, a Barcelona, a l'abans al·ludit Llobet Gràcia amb la projecció del seu primer i, malauradament, únic film professio-

nal "Vida en sombras", el qual, amb el temps, ha vingut essent considerat per la crítica especialitzada com una realització cinematogràfica d' excepcional interès.

Tot això ve a tomb per afegir que ens estranyava i ens dolia alhora, que altres ciutats més poc importants -i més no en l'aspecte estrictament demogràfic- que la nostra i, sobretot, amb menys tradició cinematogràfica, fes ja un cert temps que poguessin oferir sessions de Filmoteca mentre que els sabadellencs -pocs o molts- que desitgessin assistir a aquelles que ens interessaven, haguéssim d'anar a Barcelona. És per això que saludem amb goig la vinguda a Sabadell de la Filmoteca, en bona hora creada pel Servei de Cinematografia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per tal com ve a completar un ventall de possibilitats capaç de satisfer totalment les aptituds cinematogràfiques dels sabadellencs, i també que com a ciutadans agraïm als Serveis de Cultura del nostre Ajuntament que hagi contribuït a fer-ho possible. ■

Departament de Cultura
de la Generalitat de Catalunya

SERVEI DE CINEMATOGRÀFIA

FILMOTECA

Ajuntament de Sabadell

Serveis de Cultura

ÉS UNA GENTILESA

GESTORIA ADMINISTRATIVA

Codina

Advocat Cirera, 32

Tels. 7259322 - 7259532 - 7259721 - 7260164 - SABADELL